

ДЕСИСЛАВА СТОЙЧЕВА И АТАНАС АТАНАСОВ: СРЕЩА В ТЕАТЪРА

Десислава Стойчева и Атанас Атанасов са едно впечатляващо актьорско семейство. В много отношения. И особено в едно – като двойка в театъра и в живота те представят хармоничното съвместно съжителство на двата основни типа социален статус на актьора, установили се в европейската театрална практика и налагащи се днес и у нас. Става дума за това, че Атанас е актьорът-звезда, който е на щат в Народния театър и е ангажиран в сериозния репертоар на най-добрите български субсидирани театри, докато Деси пък е талантливият човек, упражняващ актьорската си професия свободно, т. е. участвайки в спектакли чрез еднократни покани за роля, кастинги и реализации на самостоятелни театрални проекти, който в същото време осигурява постоянния си доход от друга работа. Деси е завеждащ отдел „Изкуство“ в Британския съвет в София.

Камелия Николова: Ако приемем дефиницията за актьора като човек, който изпитва необходимост да сменя лицата си, който не е достатъчен сам на себе си, а иска за известен период от време да бъде и някой друг, то как

бихте обяснили желанието си да изберете тази професия?

Атанас Атанасов: Струва ми се, че на такъв въпрос човек може да отговори доста по-късно след като е избрал професията си. Дефиниран по гор-

ния начин, въпросът става съвсем конкретен: дали избрах професията на актьора, защото исках да сменям лицата си? Днес наистина мисля, че когато съм решил да стана актьор, аз подсъзнателно съм искал да променя в една или друга степен себе си. Сега, връщайки се

Десислава Стойчева и Атанас Атанасов

назад към юношеството си, си спомням, че много дълго време търсех онова нещо, което, ако стане мое постоянно занимание, ще успее да бъде полезно за мен самия като човек.

Средното ми образование е „стругаро-фрезист“, след това кандидатствам филология в Софийския университет и ме приеха. Имаше тогава и един институт за културно-просветни кадри със специалност театър и режисура за театър. Кандидатствах и там и също бях приет. По същото време получих и разпределение в завод за медцинска техника като конструктор. Така че имах три възможности да избирам, като едната от тях във всички случаи беше свързана с театъра. По време на казармата реших да опитам да ударя директно в целта, а не да кръжа около нея, т. е. да кандидатствам във ВИТИЗ. Сега си мисля, че тогава, без да го съзнавам, аз съм решил да избира онова професионално поле, което би могло да ме промени по някакъв начин. В детството и в юношеството си аз винаги съм бил грозното пате. Моят социален и семеен статус беше твърде нисък. Имах амбицията да бъда нещо различно от това, което съм. Разбира се, тогава човек оценява нещата по отношение на техния външен вид, по отношение на „очевидните“ признаци. По-късно, влизайки в театъра, аз разбрах, че именно той е шансът ми да прикрия онова, което не искам да съм и да стана човекът, който бих искал да бъда. Разбира се, така изглеждат нещата сега, от дистанцията на годините. Това донесе по-късно в кандидатстването ми и после в обучението ми във ВИТИЗ, както и в първите 5–6, дори 7 години от актьорската

ми практика големи сътресения. Именно тогава разбрах, че не е достатъчно да смениш костюма, прическата и грима, за да станеш друг човек, че нещата са далеч по-сложни и мъчителни. Оттук нататък настъпи един още по-жесток период, в който осъзнах, че актьорската професия е хищническа професия. Виждах в нея нещо недостойно, защото стигнах до извода (и продължавам да мисля така), че за да бъдеш актьор, трябва да се лишиш от някои естествени човешки качества. Да речем, трябва да не си свенлив, което според мен е изключително ценно човешко качество, трябва да не си завислив, да не си прекалено амбициозен.

Може би в най-общи линии така мога да отговоря днес, след натрупания опит и изминалите години, на въпроса „защо избрах да бъда актьор“. Защото като човек не бях достатъчен на себе си.

Камелия Николова: Досега ти изброи най-вече лични причини, мотиви, отнасящи се изцяло до същността на собственото ти „аз“. Имало ли е нещо друго извън тебе, което те е тласнало към избора на тази професия? Имам предвид интересни хора, хубаво представление, някакво театрално преживяване?

Атанас Атанасов: Не. Със сигурност. Роден съм в София, но съм израснал и съм учил в провинцията. Там, където живеехме, не бих казал, че съм гледал образци на театър. Въпреки че още като ученик гледах едно или две представления, които гостуваха и които до сега си спомням. Става въпрос за „Вишнева градина“ на Азарян във Военния театър с Наум Шопов, Беба Кабаиванова и Стефан Данаилов. Другото е

„Както Ви харесва“ на Бено Бесон, което гледах пак като ученик при едно пътуване до София. Но аз не знаех нищо за театъра, по никакъв начин не бях свързан с театъра, не познавах човек, който се занимава професионално с театър. Така че когато кандидатствах, аз просто не знаех в какво точно се състои тази професия. В този смисъл, личната ми мотивация е изиграла решаващата роля.

Камелия Николова: Деси, а ти как би отговорила на този въпрос?

Десислава Стойчева: Естествено е, че като дъщеря на Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев аз съм израснала с техните представления в театъра. И смятам, че е нормално това да предопредели избора ми да стана актриса. Но сега, като ми задаваш този въпрос, аз се връщам назад във времето и откривам, че съм имала и друг, неосъзнат тогава мотив – аз не съм се харесвала особено. Например винаги, още в детството си, съм искала да бъда момче. Опитвала съм се да бъда не това, което съм по природна даденост. Това желание е преминало в постоянен стремеж да бъда различна. Като се започне от най-елементарните външни промени (на формата и цвета на косата) и се стигне до промяна в поведението. Аз имам по-малка сестра, която също е актриса. В детството любимата ни игра беше аз да я режисирам, да я карам да играе различни хора. Първоначалното ми желание беше да съм човекът, който казва как да бъдеш друг. Затова първо кандидатствах кинорежисура. После ме приеха българска филология, влязох и актьорско майсторство. Постепенно желанието да променям лицето и поведението си стана така-

ва вътрешна необходимост, че аз вече не можех да си представя друга професия, освен актьорската, която да ми помогне в тези превъплъщения. Когато правехме етюди във ВИТИЗ, на мен ми беше по-интересно да ги измисля, да ги видя острани и после да вляза в тях. Персонажите, които избирах да играя през целия учебен процес, бяха коренно различни от мен като присъствие в живота. Първо момчета като Хък Фин, например, след това жени, които са в крайни ситуации, като Макбет или болни, с негъзи, лудци, самоубийци. Това лутане в търсенето на „Коя съм аз всъщност?“, „Коя искам да бъда в живота и коя на сцената?“ е част от отговора на въпроса защо съм станала актриса.

Камелия Николова: Това означава ли, че и при теб, както при Атанас, мотивът ти за избора на актьорската професия е изцяло вътрешен, независимо от многото външни „гразнители“, които си имала около себе си?

Десислава Стойчева. Определено не. При мен предопределящият фактор да стана актриса е животът на моите родители в театъра. Независимо дали ще бъда в ролята на режисьор, актьор или само зрител, аз по никакъв начин не можех и не исках да избягам от театъра. Познавах пространството театър не само от бляскавата му страна – светлините на рампата, цветята на премиерата, аплодисментите на публиката. За мен то означаваше също физическо и психическо изнемогване. Това пространство отнемаше родителите ми от мен. В своите активни творчески години, когато те работеха понякога повече от 12 часа на ден с малки интервали за придвижване меж-

ду различните ангажименти, аз не знаех дали това пространство ще ми ги върне живи вечерта. Но пък в него аз преоткривах майка си, която мислех, че познавам. Всеки път я виждах на сцената нова, изключително убедителна и толкова различна, че безумно ми се искаше да мога като нея да бъда друга всеки път. Винаги съм вярвала, че каквото и да правиш в живота, там, в „пространството Театър“ действеността е друга и имаш големия шанс и ти да бъдеш някой друг.

Камелия Николова: Реалността на актьорската професия оправда ли очакванията и намеренията, които бяхте вложили в нейния избор?!

Атанас Атанасов: Една голяма наша актриса казва в автобиографичната си книга, че ако има два живота, и втория би посветила на театъра. Аз съм категоричен, че при мен това не би могло да се случи. Мисля, че ставам за актьор, но знам, сигурен съм, че бих бил добър лекар. Понякога съжалявам и за филологията. Бих могъл да бъда учител или да се занимавам с литература. Ужасно е, че в актьорската професия не можеш да бъдеш сам. Но е и прекрасно, защото точно с това тази професия очовечава.

Но все пак за онова, което съм станал. Връщам се към началото. Към приемните изпити. Всичко беше много неочаквано за мен, защото кандидатствах като войник, излязъл от казармата в отпуск, и веднага ме приеха. Класове взимаха Мангаджиев, Островски и Сашо Стоянов. Бях приет в класа на Сашо Стоянов. Това име нищо не ми говореше. Всъщност не познавах нито едно от имената. По отношение на реалния театър бях като чист лист, ако

изключим едно-две представления в самодейността, в които съм играл. Ето така този необременен войник попадна в странна и несвойствена нему компания. Слава богу, че имаше още трима-четирима като мен, с които след това станахме приятели. Те ми помогнаха страхотно. Но се оказах в една група с пет-шест жестоки красавици, с няколко невероятни артисти. Тези последните (Ивайло Христов, Пламен Сураков, Кирил Варийски) бяха според мен готови професионалисти още тогава. Жените бяха Аня Пенчева, Таня Трандафилова, Йорданка Стефанова, Росица Петрова. Първия час, когато Сашо Стоянов ни събра, трябваше да кажем монолозите си от кандидатстудентските изпити. Тогава изживях първия си стрес. Моят монолог беше на Хлестаков. Получи се ужасно, въобще беше ужасно. И аз се запитах какво правя тука. Може би месец и половина не стъпих повторно на сцената. За колковуума след първия семестър успя да се задържи само един от етюдите, в които участвах, и той беше потресаващ. След колковуума Сашо Стоянов ми каза „Виж какво Наско, трябва да се вземеш в ръце, защото не знам какво да те правя“. И аз си казах, че явно професорът ще ме къса. Това изведнъж ме освободи. Някакъв невероятен инат се появи у мен, изведнъж се отвориха неподозирани сили. Продължавах да се изчервявам на сцената и да треперя, правех глупости, но не ме интересуваше, исках поне да съм опитал да направя нещо, преди да ме скъсат. Едва тогава разбрах онова, което вече споменах – да бъдеш друг не означава само да смениш тоалета. Осъзнах, че бидейки на сцената, аз просто трябва да бъда

по-безсрамен. Актъорската професия изисква разголване, изисква да не те е страх да покажеш това, което си, да не се срамуваш от себе си, дори понякога да показваш онези неща, които в живота прикриваш. Разбира се, Сашо Стоянов не ме скъса. Но тогава разбрах, че актъорската професия всъщност е ужасно трудна. Това бяха четирите най-тежки години от живота ми, които в същото време много обичам.

Десислава Стойчева: Влязох първа във ВИТИЗ. Споменавам този факт, защото всички, и приети, и неприети, сигурно са мислили, че съм влязла като гъщеря на известни актъори. Но първото място в списъка говореше все пак и за някакви качества. Още от първите часове на следването се стремях да докажа, че заслужено съм там, защото искам и мога да бъда в тази професия, независимо от всичко останало. Стремях се да правя най-много етюди. Имаше още двама-трима колеги, с които непрекъснато бяхме на сцената. За наш късмет, още докато бяхме във ВИТИЗ, заедно ни поканиха да участваме първо в Младежкия театър във „Viva Academia“, после в Театър 199 в „Нерви за любов“. В представлението в Театър 199 играехме заедно с майка ми и баща ми. С моите състуденти (от нашия клас бяхме четирима) научавахме в действие много от театралните закони. Работейки с родителите си в тази пиеса, аз не пропусках нито една възможност да „крада“ от техния опит, да се заигравам в други взаимоотношения с тях – все пак по пиеса те бяха мои бъдещи свекър и свекърва. От тях разбрах какво означава да играеш за другия на сцената. Партньорството беше ключът на това представление. С

„Нерви за любов“ аз лично изкарах една голяма допълнителна школа по време на следването във ВИТИЗ. Нашият актъорски клас беше приет от проф. Филип Филипов, но той почина същото лято, и ние бяхме поети от проф. Димитрина Гюрова. А тя беше човек, който много държеше хората, които са в класа ѝ, да работят и това мен ме стимулираше. Тя успяваше да ни покаже, че това, което най-много се ценя в актъорската професия, е трудът. Никога не делеше според талант или очарование. Така че онова, което си спомням от четирите години в Академията, е един неустов труд. Имаше моменти, в които играех в представление в Младежкия или в „199“ и след това се връщах във ВИТИЗ да си доработвам откъсите и етюдите. Така че, всичко, което исках да опитам, да науча и да постигна за себе си по време на обучението, не се размина с очакванията ми, нещо повече – до голяма степен ги оправда.

Но доколко актъорската професия удовлетвори желанието ми да сменям лицата си, да бъда и други хора, освен себе си, отговорът е по-сложен и нееднозначен. Във всяка роля, и във ВИТИЗ, и после във Врачанския театър и в Ателие 313, аз тръгнах с намерението да бъда друга, но предварително трябваше да видя тази „другата“. Затова за мен най-трудното в репетиционния период е процесът, в който опитваш, съмняваш се непрекъснато, търсиш и не намираш образа, който ти трябва. В момента, в който аз най-накрая изведнъж видя отстрани моята героиня как върви, как сяда, как поглежда, как си мърда пръстите на ръката, когато тя мине цяла и завършена пок-

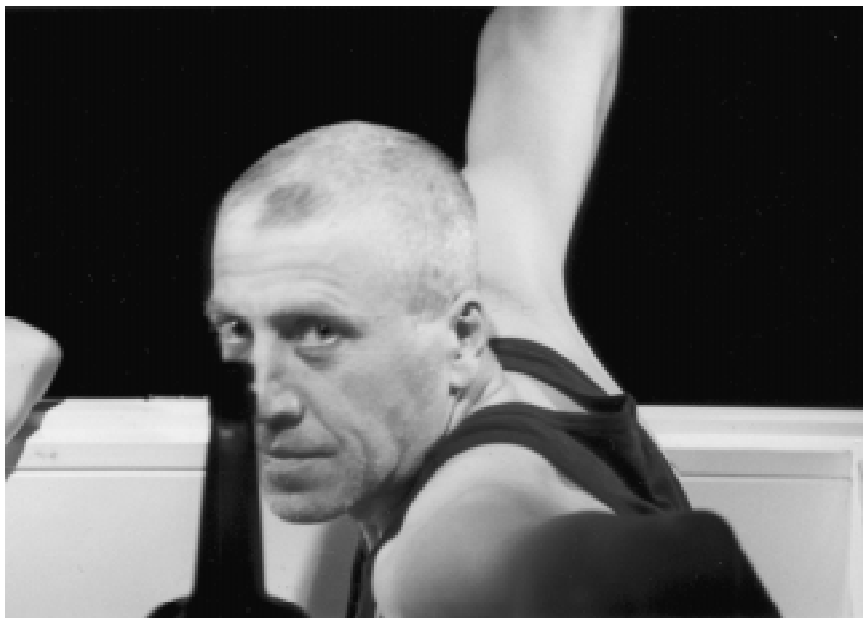
рай мен (това понякога ми се е случвало на сън), аз на другия ден „Влизам“ в нея и вече съм тя.

Малкото роли, които съм изиграла досега, наистина са насищали жаждата ми да бягам за по-дълго или по-кратко време от себе си. И това е най-хубавото в тази професия – че можеш да се опитваш максимално да се отгърпнеш от себе си като личност – като мислене, поведение, възприемане на света. Затова много повече ми харесват ролите, които са на светлинни години от мен, които не мога в нищо да оприлича на себе си. Едното от най-хубавите преизвикателства в пиесата, която играем с Наско, „Догодина по същото време“, е, че героинята ми няма почти нищо общо с моя характер и начин на мислене.

Атанас Атанасов:

Аз също прекарах много години именно в търсене на походката на персонажа, в начина на сягане, в начина на поведение... Нали говорят за две схеми – от вътре навън и от вън навътре. При мен това, което каза Деси, също беше най-важното в първите 5–6, дори 8 години от кариерата ми – опитвах се да видя героя отвън, как се движи, как говори и т. н., но в

крайна сметка, каквото и да правех, нещата винаги се получаваха изчислени, механични. И не би могло да бъде иначе, защото моите инструменти съм аз самият и каквото и да правя, не бих могъл да избягам изцяло от себе си, абсолютно превъплъщение няма. Когато разбрах, че нещата не се получават по този начин, тръгнах да опитвам другия ход. Започнах да търся не толкова външните проявления на характера, а начина на мислене. Като че ли едва тогава нещата потръгнаха. Възможно е тези различни пътища да са етапи в движението на актьора към „другия“, който той иска да бъде. Възможно е

Атанас Атанасов във „Верона“ от Алексей Шипенко

това да е бил моят път, но когато открих това и започнах да правя някои от добрите си неща, съжалявах за роли, които съм играл, но които всъщност съм пропуснал. Защото много рядко може да ти се отгаде възможност да изиграеш вече играна роля втори път... Много се радвам, че след като напра-

Вих Христофоров от „В полите на Витоша“ за телевизионния театър – един ужасен, бутафорен спектакъл, Маргарита Младенова ме покани да направя същата роля отново в Народния театър. Мисля, че там постигнах голяма степен онова, което Яворов заслужава.

Камелия Николова: Как стои въпросът с желанието на актьора да бъде някой друг, при положение че реализацията на това желание трябва да бъде споделена с режисьора?

Атанас Атанасов: Без режисьор е възможно да се работи, но мисля, че не е желателно. Защото едно от нещастията на актьора е, че не може да се види отстрани. Ние си въобразяваме, че правим нещо, но това, което правим не винаги е онова, което би трябвало да бъде. Актьорът, когато изпитва трудност, казва: „Това не може да стане, това не е така“. Добрият режисьор доказва, че търсеното поведение е единствено възможното. Уважавам такива режисьори. Всеки от нас е уникално същество, но като цяло ние, хората, си приличаме. Жените си приличат. Мъжете си приличат. Женените си приличат. Неженените си приличат... Във всички случаи, стеснявайки този кръг на прилики, актьорът би трябвало да стигне до една персона, до един характер, който е толкова уникален, колкото в живота не би могъл да бъде. И в този смисъл за мен от голямо значение е, когато правя ролята, да си подавам топката с режисьора и да открием онази уникалност на персонажа, без която той не би имал място в разказваната от нас история. За сам актьор това е изключително трудно. С режисьора пак е трудно... То-

гава пак се сблъскват два възгледа, най-малко два. Всеки компонент в театъра – режисьорът, колегите ти, които са на сцената, след това публиката, е действащо лице. Действащо лице е лешото време или добротото време. Театърът е най-уникалното изкуство, защото ти играеш едно представление всяка вечер, но мимолетността на това представление е уникална. То е такава тази вечер, утре не може да се повтори. То е същото само на пръв поглед. Спектакълът не е безсмъртен и мисля, че в това е неговата стойност. Той е толкова тленен, колкото самия човек. Това, че може да бъде и жив, и толкова раним, и толкова смъртен, колкото и ние, е неговото преимушество. Ето защо колкото повече смъртни създават спектакъла, толкова по-безсмъртен е Театърът.

Десислава Стойчева: Аз много вярвам на режисьора, с когото работя. В момента, в който той каже: „Ти влизаш и правиш това“, аз веднага влизам и правя това, което той е поискал. В момента, в който свърши репетицията, започват вече моите терзания. На следващия ден например опитвам нещо друго. Ако той каже: „Какво правиш? Какво е това?“, аз му обяснявам защо съм измислила това и започвам да питам... Докато стигнем до момента, в който намеря за себе си оправдание на всяко едно действие на моята героиня, предлагано от режисьора. Шом ми се загуби и най-малкият детайл, започвам да питам. Но не защото се съмнявам, че режисьорът е подготвен, а защото искам да намерим точния отговор за всеки миг от нейното поведение. Така се опитвам да търсим заедно с него онзи образ, който аз мисля, че

съм „Видяла“ в указанията му към мен. Разбира се, стремя се той максимално да съвпадне с персонажа, който режисьорът иска да достигне.

Атанас Атанасов: Не е необходимо, според мен, мотивацията на актьора и мотивацията на режисьора да е една и съща. Въпросът е в целта. Въпросът е актьорът да постигне исканото от режисьора така, че то да е убедително, независимо от мотивацията, която двамата имат на ум, именно на ум. Имаше време, в което много пухах и много се карах с режисьорите. Сега съм по-спокоен, да не кажа по-мъдър, за да зная, че в крайна сметка мизансценът, примерно, не е от особено значение. Може през цялото време на представлението да седнеш на един стол, да бъдеш истински артист. Актьорът по принцип много обича да мърда насам-натам по сцената. Така винаги имаме самочувствието, че „играем“.

Камелия Николова: Искаш да кажеш, че във взаимодействието между актьора и режисьора е необходимо по-скоро те да уеднаквят основния си мотив за поведението на персонажа?

Атанас Атанасов: Струва ми се, че на репетициите между един умен режисьор и умен актьор трябва да се изясняват не толкова обстоятелства, ситуации, конфликти и т. н., а крайната цел. Пътищата, по които тази крайна цел ще се постигне, са различни. И колкото са по-различни, толкова по-добре. Режисьорът води по едни пътища, ти му предлагаш други, той те връща или ти предлага трети, въпросът е целта. Ако вие двамата сте наясно с целта, оттук нататък няма никакви проблеми.

Десислава Стойчева: Не е важно как точно контактуват режисьорът и актьорът по време на работа. Важното е да нямат конфликт, който да води до разминаване в крайната цел. Конфликтът може да е конфликт на характери, на индивидуалности, на ситуации, на състояния на сцената в даден момент. Но от голямо значение, според мен, е режисьорът и актьорът да нямат конфликт във виждането за една пиеса, за образите в нея и за пътя, който ще изминат до тези образи.

Атанас Атанасов: Не съм съгласен. Какво означава това? Означава: един човек мисли добре, но двамата мислят по-умно. Да, обаче никога двамата не могат да бъдат на едно и също мнение. Поне в театъра не бива да бъдат на едно и също мнение. И да мислят умно. В началото е полезно да се мисли и глупаво. И да има конфликт. Режисьорът трябва да знае целта, а аз трябва да му покажа колко пътища има до тази цел. И той да каже: „Я виж ти, тия пътища са интересни, ама аз мисля за пети“. Да ми го покаже, а аз да се опъна: „Хубав е този път, но аз мога да измисля шести“. Тогава вече, според мен, се получават добрите спектакли и добрите роли.

Камелия Николова: Бих искала да ви задам един друг въпрос. Вие сте семейство от доста години. През последните няколко сезона играете заедно в един много хубав спектакъл – „Догодина по същото време“. Как се срещнахте и какво означава за вас това двойно съжителство?

Десислава Стойчева: Аз бях студентка в трети курс и за първи път отидох да гледам Наско в „Прокурорът“. Бях зашеметена от играта му. След

края на представлението се престраших да го изчакам на служебния вход на Военния театър. Никога не бях поздравявала непознат човек и се притеснявах ужасно. Когато той се приближи към изхода, опитах се да му подам и ръката си, и цветето едновременно и се получи доста конфузно. Изговорих някакво изречение за хубавата роля, но изобщо не можах да позная гласа си. Той ми благодари и си тръгна. След тази вечер започнах да го гледам непрекъснато. Може да се каже, че аз първо срещнах актьора Атанас Атанасов и се влюбах в него.

Атанас Атанасов: Тя го разглежда от тази страна. Наистина, след едно от представленията дойде някаква студентка да ми подарява цветя. Аз си взех цветята, казах „Благодаря“. Тогава на мене ми беше пламнала главата. Млад артист във Военния театър. Какви са тези почитателки!? Аз бях с толкова ниско самочувствие. Вече бях играл в „Еленово царство“, но там не направих добра роля. Краси Спасов след това ми даде Следователя от „Прокурорът“, аз заставах срещу Йосиф Сърчаджиев. Успях да направя тази роля, но много исках да успея и при Леон Даниел. Току-що бях започнал репетиции с него в „Господин Пунтила...“. Имах си и доста семейни, лични проблеми. Така че изобщо не ми беше до момичетата, които се появяваха от време на време. Но постепенно усетих, че тази Деси ми харесва много. После разбрах, че тя е особена, по-различна. Тя каза, че ме е харесала като актьор. Това в никой случай не ме е ласкаело, защото знаех какъв артист съм. Странно, тя не искаше да ме използва еднократно. Тогава имаше доста же-

ни, които искаха точно това и аз, в интерес на истината, се възползвах понякога. Тя търсеше нещо друго у мен. И може би онова, което ни крепи вече 15–16 години, е именно това особено приятелство, този интерес към някои неща, които според нас двамата са стойностни в живота и са по-важни от всичко друго. С това тя ми стана интересна. В един момент даже си спомням, че си казах: „Чакай бе, аз само артист ли съм? От мен има и много похубави, и по-мъжествени, и по-талантливи артисти. Какво толкова харесва в мене?“ Много си загавах този въпрос тогава. Досега не съм успял да си отговоря. Може би това е едно от нещата, което крепи връзката ни – по някакъв начин, живеейки с нея, аз се опитвам да кажа: „Да, ти беше права, у мен има нещо друго, по-различно“.

Десислава Стойчева: Сега си мисля, че в желанието ни да бъдем други и различни, което, ние, актьорите, удовлетворяваме чрез театъра, може би има и нещо, отнасящо се до човека, с който непрекъснато живееш. Ти го правиш и заради него, за да те вижда в друга светлина, да бъдеш нов, неочакван, да не си му толкова познат. Поне за мен е така.

Атанас Атанасов: В „Живият труп“ има една страхотна реплика: „Ние обичаме хората заради доброто, което сме им направили и ги мразим заради злото, което сме им причинили“. Аз, например, често подгрязвам крилата на Деси, постоянно ѝ казвам: „Ей, ей, ти къде се вдигна във въздуха?“ И я дърпам за конеца. Тя лети някъде, ама не може да мърда много, защото аз държа конеца. Това много я амбицира, вади я от равновесие, но, според мен, това ва-

гене от равновесие ѝ е полезно. Това е едно от добрите неща, които мисля, че мога да ѝ дам.

Десислава Стойчева: И колкото повече той гърпа конеца, на мен толкова повече ми се лети...

Атанас Атанасов: Може би ни задържа именно тази неуморимост тя да се рее в облаците, а аз постоянно да я гърпам: „Не, там не е твоето място“.

Камелия Николова: Може би онова, с което най-много ме заинтригува „Догодина по същото време“, беше изненадата. Аз бях сигурна, че вие ще си свършите професионално работата в реализацията на една добре написана пиеса, залагаща на сръчния сценичен разказ и уелото психологическо актьорско изпълнение. Но не очаквах, че при тази „ясна граматургия“ ще се втурнете да откривате в персонажи-

те и ситуациите детайли, дълбочини и асоциации, които ви изненадват, които ви сварват неподготвени и раници, които ви карат да търсите отново и на чисто отговорите на баналните въпроси за „нещата от живота“.

Атанас Атанасов: Тази среща за мен беше необходима, полезна и изключително важна. Въпреки че ако трябва да говоря за това, което правя на сцената, то в никакъв случай не е нещо особено. Дотолкова доколкото използвам познати неща – всяка отделна сцена тук по някакъв начин е препратка към други мои роли. Не откривам Америка и нямам тази амбиция. За мен като актьор провокацията в тази роля е, че пиесата е написана на ръба между добрия театър и откровения флирт с публиката. В този смисъл тя е погла пиеса и аз исках да избегна клонката ѝ.

Атанас Атанасов и Десислава Стойчева в „Догодина по същото време“ от Бърнард Слейд

Опитвахме се да не флиртуваме със зрителите. В момента, в който започнем да търсим на всяка цена одобрението на публиката, а има страхотни възможности за това, представлението може да се играе 15 години, но от това няма да спечели нито публиката, нито авторът, нито ние. Така че промоцията за мен беше да си наложа и да удържам определени ограничения в това отношение – готук, по-нататък не бива, защото вече става друго.

Другото важно нещо при участието ми в тази работа е свързано с Деси. Мисля, че тя играе много добре в това представление и че то е много полезно за нея. Много полезно, защото след няколко години прекъсване, тя влезе отново в театъра. Пиесата на Бърнард Слейг с всичките си пет сцени ѝ дава добра възможност да покаже актьорския си диапазон, който, според мен, е впечатляващо широк. Така че тази работа е важна за нея и като актриса, и като човек. Важна е и от друга страна – тя трябва да си свери критериите с ония процеси, които са се случили в театъра във времето, когато тя не е участвала активно в него. Оттук нататък всичко друго за мен не е толкова съществено. Но все пак трябва да си призная, че в пиесата имам една сцена, която ми е изключително трудна. Тази сцена е едно от най-трудните неща, с които съм срещал досега. Става въпрос за първата сцена, когато ние трябва да се срещнем като влюбени. Трудна е, защото в крайна сметка ние се познаваме от 15 години. В нея трябва да има изненада, трябва да има шок, възторг. И всичко това съотнесено към моята професионална рутина и към изначал-

ната липса на възторзи в моята личност. Другите сцени са ми много лесни. И ми се струва, че докато постановката се играе, ще ми бъде любопитна именно с усилията да намеря точния ключ за тази сцена. Ако тя стане докато представлението се играе, аз ще бъда доволен. Това за мен е наистина полезно. Страхотно предизвикателство е да играеш с жена, с която си бил 15 години заедно, сякаш я срещаш за първи път.

Десислава Стойчева: За мен тази среща с Наско на сцената е най-дългоочакваната. Преди 15 години, когато го видях в „Прокурорът“, първото нещо, което си помислих, беше дали някога ще имам шанс да играя с този невероятен актьор. Години след това тайно се надявах, че това може и да ми се случи някой ден. За мен беше много важно ще имаме ли такава среща, каква точно ще бъде тя, къде ще стане, в коя пиеса? Харесах „Догодина по същото време“, защото в нея за мен имаше няколко предизвикателства. Първото беше, че тази героиня е много далече от мен като светоусещане. Второто се състоеше в това, че освен че няколко години не бях играла на сцената, преди това в „Ателие 313“ се бях занимавала само с развиване на физически и певчески качества на актьора, т. е. с танцов театър и пеене. При положение, че основният ми опит е бил главно в танцови представления, дори в оперно пеене, страхотно изпитание е изведнъж да се окажеш лице в лице с огромен текст, в който не можеш да се спасяваш с никакви натрупани физически или музикални умения. И в този текст трябва да бъдеш друга жена и хората, които те гледат, да ти повярват, че ти си тя.

Разбира се, аз категорично си забраних да мисля с какъв невероятен актьор ще играя. Казвам го не защото ми е съпруг, а защото наистина много го ценя като професионалист. В началото на репетициите толкова се смеех на нещата, които измисля, че изобщо не бях в действието. Подавах му репликите, а не можех да вляза в никакви обстоятелства. Просто му се радвах. Мислех си: „Гледай какъв страхотен монолог изкара!“ или „Това пък как го измисли!“, После... после вече се заиграх.

След време даже ме питаха: „Ама ти как така изведнъж се реши да играеш с Наско на една сцена, не те ли беше страх?“ Ако само за момент си го бях помислила, аз сигурно нямаше да се изправя срещу него.

И едно вече съвсем лично предизвикателство... тази сцена, която за него е най-трудната, за мен е най-хубава. Не че най-хубава я играя. Не. В момента, в който започне представлението, аз си казвам „Господи, добре че я има тази сцена, иначе другите не мога да ги изиграя“. За мен този момент на връщането преди 15 години, при което поглеждаш мъжа на сцената с очите на влюбената, с желанието да го опознаеш, със страстта да бъдеш с него на всяка цена, е особен момент. Първата сцена ми отключва следващите. Опитвам да се върна към онази, която съм била някога, за да мога да изиграя героинята си сега. Затова може би в този момент от представлението аз се чувствам най-сигурна. Оттам нататък започва разминаването ми с нея и всяка сцена ми става все по-трудна, по-предизвикваща ме да търся поведението на „другата“ жена. Но първата сцена на влюбените ме зарежда с желанието да запазя сети-

вата и чувствата си такива, каквито са били първоначално. Тук аз влагам много повече емоционален заряд в стремежа си да кажа: „Ето, аз съм, помниш ли?“. Нещата стават много лични, за да потегля след това в посоката на образа. Точно това на всяко представление ми е много интересно.

Камелия Николова: Как бихте определили работата си с режисьора Георги Михалков в подготовката на едно представление, което явно е било много лично за вас?

Десислава Стойчева: Жоро вярваше в нас, в общата ни работа. Беше убеден в това, което изискваше, и нито за миг не се съмняваше в това, което ние можехме да направим на сцената. Неговият оптимизъм е заразителен.

Атанас Атанасов: Жоро беше първият млад режисьор, с който работих. И след него с Явор Гърдев. Те са невероятни. Аз говоря не за онова, което се получава като краен резултат. Не само за това. Те са невероятни в това, че обичат актьорите. Те вярват на актьорите. Те гледат на актьорите с добро. Те са позитивни като човечи – с тях се работи по друг начин. Защото съм работил с много режисьори и слава богу – добри. В това отношение съм щастливец. Но тук няма с нокти, зъби и лакти, с жили да отстояваш своето. При тях „своето“ означава „нашето“. Това е само едно от качествата им. Искрено вярвам, че това е белег на едно поколение. Може би все пак едно от най-ценните неща е забележителното им чувство за хумор и самоиронията, която, струва ми се, е привилегия единствено на таланта.

Разговаря Камелия Николова